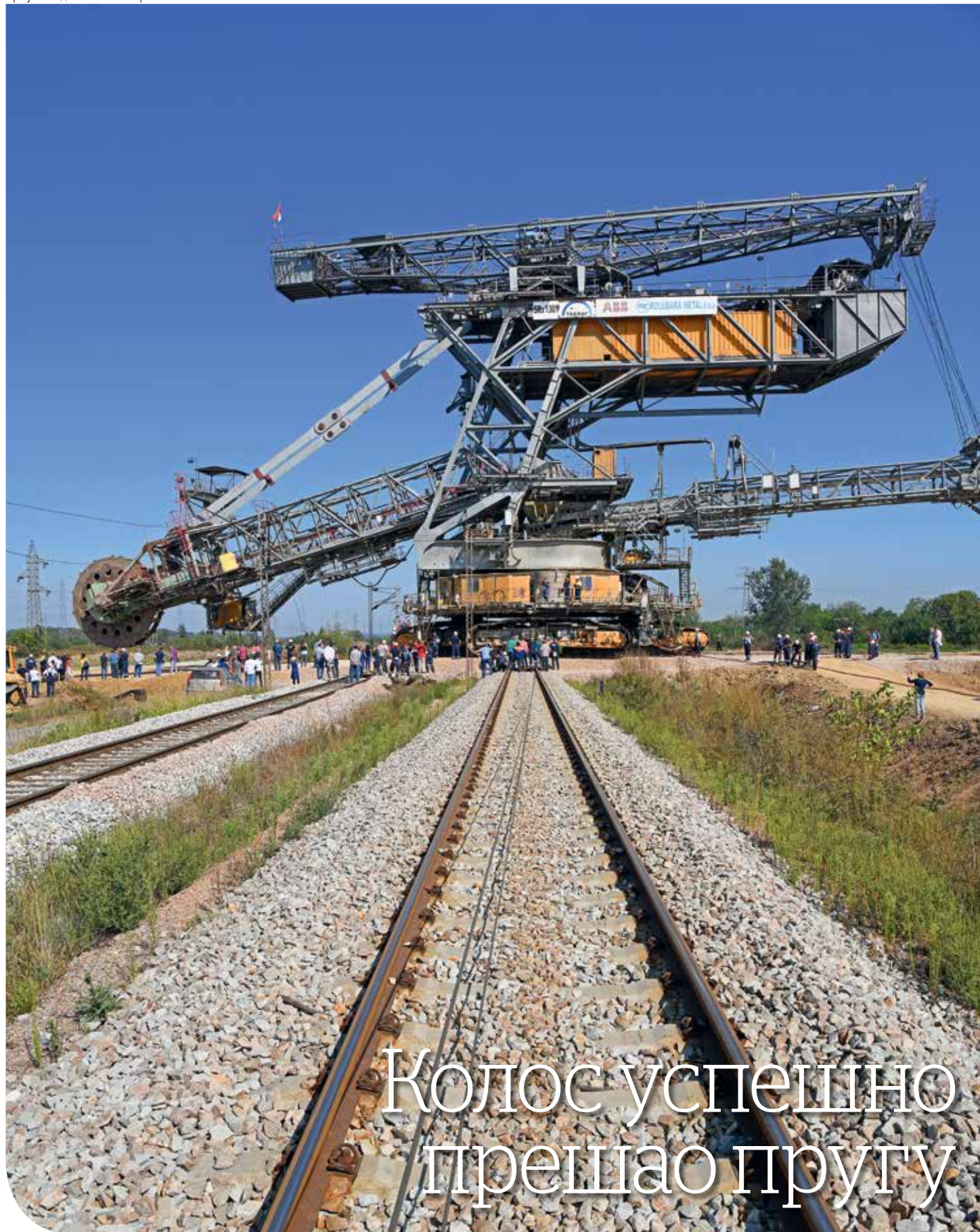

Колос успешно
прешао пругу

■ Током августа, запослени „Западног поља“ су продужавали одлагалишну траку на међуслојној јаловини, да би што мање кочили багере са угљених линија у ископавању лоших партија лежишта, непогодних за рад у зимским условима

Садржај

- 05 Измештање дела
Ибарске магистрале
Стабилнија производња угља
из епс групе
- 07 Обележено 29 година ХЕ „Пирот“
Инвестиције ЕПС-а за очување и повећање производње
актуелно
- 08 Поводом 150 година Храма Свете Петке у
Петки уручена признања
Милораду Грчићу орден Епархије шумадијске
- 10 Транспорт рударског система
са Поља „Д“ на ПК „Радљево“
Подухват за историју
- 14 О раду Центра за испитивање угља и
отпадних вода у „Преради“
Нови циклус акредитације
- 15 Активности на копу
„Тамнава-Западно поље“
Да зими буде лакше
локални мозаик
- 20 Из Службе за рекреативно-спортске
активности „Колубаре“
Велика посећеност купалишта
- 21 Одржани 42. Спортски сусрети
радника ЕПС-а
Произвођачи угља најбољи
временов
- 22 Сећања Добросава Живковића Мркија
о раду на Пољу „Д“
И за коп је потребна љубав

Наставак инвестиција ЕПС-а:
пројекат ка отварању копа „Радљево“

Колос успешно прешао пругу

09

О реализацији послова у ИКТ
сектору РБ „Колубара“

Актуелни ИКТ пројекти

12

Страни студенти у погонима
Рударског басена

Будући инжењери на летњој пракси у „Колубари“

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Наталија Живковић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“ Београд, ТИРАЖ: 3.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

■ Наставак инвестиција ЕПС-а: пројекат ка отварању копа „Радљево“

Колос успешно прешао пругу

Роторни багер „глодар 10“ тежак више од 1.600 тона прешао је пругу Београд–Бар и наставља свој пут до новог копа „Радљево“. Транспорт рударске опреме са Поља „Д“ на коп „Радљево“ је најкомплекснији и најдужи транспорт производне опреме у историји Рударског басена „Колубара“ и „Електропривреде Србије“.

Како је рекао Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, багер потом наставља пут преко Ибарске магистрале, реке Колубаре и испод бројних далеководова. Након што пређе трасу у дужини од 24 километра „глодар 10“ и „бандваген“ у његовој пратњи, очекује ремонт, а почетком новембра, почеће рад на скидању откривке.

– Данас је важан дан за „Колубару“ и ЕПС јер је транспорт један од претпоследњих корака за коп „Радљево“ о коме је почело да се размишља пре више од 40 година – рекао је Грчић и нагласио:

– Овако важни дани којих је много у ЕПС-у доказ су да Република Србија има намеру да очува, стабилизује и унапреди електроенергетски систем Србије.

Он је подсетио да се последњих година у РБ „Колубара“ много улагало и најавио је да ће улагања бити настављена.

– Фаза којој данас сведочимо је један од последњих корака за отварање копа

„Радљево“ који је конципиран 1976. године, а нажалост требало је да прође више од четири деценије да се створе политички и финансијски услови за реализацију. Тај посао је сачекао нас – објаснио је Грчић.

Министар рударства и енергетике Александар Антић нагласио је да је ово изузетно значајан дан за будућност ЕПС-а и укупну стабилност електроенергетског система, јер регион Колубаре са својом производњом капитално утиче на електроенергетску стабилност.

– Сви заједно, у синергији, и Владе Републике Србије и ЕПС-а и осталих енергетских компанија чинимо максимум напора да наш енергетски систем буде флексибилан, стабилан, да се развија и да у будућности обезбеди дугорочно и сигурно

Путује четири метра у минути

Како је истакао Грчић, багер „глодар 10“ је тежак више од 1.600 тона. Максимално је растерећен да би се олакшао транспорт, и око 130 тона је скинуто са њега да би се лакше кретао. Багер се креће веома споро због велике масе, односно истом брзином као и сви остали „глодари“, а то је четири метра у минути.

снабдевање свим енергентима који ће омогућити развој Србије – рекао је Антић.

Он је навео да је ове године ЕПС постигао добре резултате у производњи и захвалио пре свега рударима „Колубаре“ и „Дрмна“ који су омогућили да термосектор ради добро и додао да је производња угља у ЕПС-у од почетка године већа од шест одсто у односу на 2018. годину.

– Пред нама је важан корак који нас води ка великом циљу, а то је да до краја ове године почне производња на „Радљеву“, кренемо са откривком и омогућимо да у складу са плановима 2023. године кренемо са угљем на „Радљеву“ – рекао је Антић и нагласио:

– „Радљево“ има озбиљан потенцијал са 450 милиона тона билансних резерви и годишњом производњом од седам милиона тона. То поље треба да обезбеди потребне и евентуално додатне количине за термоелектране у Обреновцу и да омогући да уђемо у пројекат нове термоелектране, односно новог блока у Каленићу, за шта имамо пуну подршку председника Србије Александра Вучића.

Антић је окупљенима пожелео пуно успеха „са надом да ће до краја године бити и уговорена два велика БТО система – један за Поље „Е“, а други за „Радљево“, који вреде 200 милиона евра, што ће, оценио је он, после дугог низа година бити највећа инвестиција у рударство у ЕПС-у.

Осим министра Антића и в. д. директора Грчића, овом несвакидашњем догађају преласка опреме преко пруге присуствовали су и представници пословодства компаније, Огранка РБ „Колубара“, Синдиката радника ЕПС-а, локалне самоуправе и пословних партнера, запослени и учесници у овом великом и сложеном пројекту.

Р. Е.

Нова деоница саобраћајнице ће ићи уз пругу Београд-Бар. Завршетак овог пројекта предуслов за ширење Поља „Г“, које има стратешки значај због побољшања квалитета угља који се испоручује обреновачким термоелектранама

Измештање 7,2 километра Ибарске магистрале, због ширења површинског копа Поље „Г“, ближи се крају. У првој половини септембра завршени су радови на мосту на Пештану и бетонским пропустима, као и на електроенергетским објектима. Средином септембра степен завршености радова на телекомуникационим објектима је 70 одсто, а на траси пута, као најважнијем делу пројекта, јесте 60 одсто. Очекује се да до краја септембра буде постављен први слој камена и да асфалтирање почне половином октобра. Финални радови обухватиће постављање ограда и сређивање простора.

Померање магистралног пута, изграђеног шездесетих година прошлог века, један је од предуслова ширења млађег тамнавског копа у пуном капацитету. Откопавање угља на Пољу „Г“, природном наставку

Стабилнија производња угља

копа „Велики Црљени“, започето је крајем 2017. године. С обзиром на високу калоријску вредност лигнита из овог лежишта, развој овог копа има стратешки значај за колубарски басен и српску енергетику. Његова експлоатација побољшава укупан квалитет угља који се испоручује обреновачким термоелектранама.

За измештање државног пута I Б реда број 22 (М22) након поступка јавне набавке изабрана је заједничка понуда предвођена компанијом „Strabag“. Извођач је уведен у посао у октобру 2018. године. Уговором је за реализацију посла предвиђено 14 месеци, па је очекивани рок завршетка радова децембар 2019. године.

Пошто се налази на фронту рударских радова, прометна саобраћајница се у дужини од 7.247 метара измешта од ресторана „Амиго“ у Великим Црљенима до каменорезачке радње „Матијашевић“ у Шопићу. Траса се помера источно, тј. ка прузи Београд-Бар, уз коју ће ићи.

– Радови на мосту и бетонским пропустима, електроенергетским и телекомуникационим објектима изводили су се и прошле године, па и током лоших временских

услова, а почетком 2019. године било је много кишних дана. Проблем је био око извођења саме трасе пута, јер треба да се постигне потребна стабилност тла. Међутим, од августа више нема препрека и пројекат ће се привести крају. Очекујемо да се радови заврше у уговореном року. Требало би да у децембру саобраћај крене новом деоницом – рекао је Новица Љушић, помоћник директора „Колубаре“ за инвестиције, развој и унапређење производње.

Измештање Пештана

Уз измештање Ибарске магистрале, у „Колубари“ је актуелан још један пројекат који је проглашен пројектом од значаја за Републику Србију. Наиме, због отварања Поља „Е“, заменског капацитета Поља „Д“, у источном делу басена тренутно се реализује измештање дела водотока Пештана у првој фази, локалног пута Барошевац-Зеоке-Медошевац и пратеће инфраструктуре. Прошле године започете су припреме за другу фазу регулације Пештана.

■ Новица Љушић

Радовима на терену претходили су израда пројектне документације, добијање одобрења за градњу, уговарање радова, решавање имовинских односа, измештање далековода, сеча шуме на траси далековода и пута, као и припремни радови које су извели радници „Колубаре“.

– Померање дела магистралног пута није значајно само за „Колубару“ и „Електропривреду Србије“, већ и за Републику Србију. Проширењем Поља „Г“ гарантује се стабилност електроенергетског система целе земље, јер се обезбеђују довољне количине угља за производњу електричне енергије. Више од 50 одсто електричне енергије произведе се од угља који се копа у „Колубари“, тј. око 75 процената укупне производње угља у ЕПС-у оствари се у „Колубари“ – објаснио је Љушић, додајући да су у овако комплексним пројектима веома важне координација и тесна сарадња свих страна како би се посао успешно завршио.

М. Караџић

Монтажа у завршној фази

Међусобно поверење
и уважавање
свих учесника
великог тима људи
различитих профила
и одговорност –
рецепт за успех

Ревитализација агрегата А2 у Хидроелектрани „Ћердап 1“ улази у финалну фазу.

Квалитетна сарадња свих учесника, тимски рад и добра организација подразумевају се за завршетак великог посла. Одговорни у огранку „ХЕ Ћердап“ и ХЕ „Ћердап 1“ у сталном су контакту са стручњацима и извршиоцима на лицу места. У случају да наиђе неки проблем, решава се или одмах или у што краћем року. Ово је машина која ће годишње производити

око милијарду киловат-часова енергије и сви су свесни колико је ово значајан посао за ЕПС и Србију. ЕПС функционише јединствено, и то овај значајан посао показује. Рокови притискају, сваки минут је овде важан. Време је одмора, потребна је свежа радна снага. У помоћ су дошле колеге из ХЕ „Пирот“, са ХЕ „Ћердап 2“ из Службе за заштиту приобаља, ту су и колеге из

„Метала“. О каквим је људима реч, најбоље говори Радован Миковић из Службе за ревитализацију.

– Колеге су пре свега вредни мајстори са огромним искуством, брзо су се уклопили у посао и задовољство је имати овакве људе у тиму. „Метал“ је партнер на кога можемо да рачунамо у сваком тренутку – објашњава Миковић.

Ради се озбиљно, око агрегата све је мање опреме,

Ремонт

Много је посла за све запослене у овој електрани. Доток Дунава је у складу са вишегодишњим просеком за овај период године. Право је време за редовне прегледе осталих агрегата. У редовном ремонту су агрегати А3 и А4.

што значи да је све више опреме уграђено. Један од задатака био је и да се статор помоћног генератора пренесе са ротором главног генератора на коме је и извршена његова монтажа, како би генератор био комплетиран. Структура тежине 20,84 тоне и пречника 8.194 милиметра са истакнутим половима транспортована је десетину метара даље, у загрљај статора. Захваљујући доброј комуникацији и уиграном тиму, све је прошло како треба. Генератор је сада комплетан.

М. Дрча

■ У огранку ЕД Врање лето препуно послова

Од коридора до нове инфраструктуре

Огранак ЕД Врање је у овој години највише ангажован на активностима на Коридору 10, као и на електромережи за станове припадника снага безбедности које гради држава.

– Активно смо били укључени у изградњу потпуно нове ТС 35/10 kV „Момин камен“, чија је изградња завршена и поступак добијања употребне дозволе је у току. Вредност ове инвестиције је око 90 милиона динара, а извођачи радова су били „Електроизградња“ и „Сименс“. Упоредо са изградњом ове ТС, завршени су радови на мешовитом 35 kV воду између ТС 110/35/10 kV „Сува Морава“ и ТС 35/10 kV „Владичин Хан 1“, као и 35 kV вод између ТС 35/10 kV „Владичин Хан“ и новоизграђене ТС 35/10 kV „Момин камен“ у укупној дужини од преко 11 километара. Вредност ових радова је већа од 195 милиона динара и они су реализовани у потпуности. Извођачи радова су биле фирме „Енергомонтажа“ и „Елнос“, а финансијер „Коридори Србије“. Оваким инфраструктурним опремањем омогућено је пуштање у функцију новог ауто-пута, односно

обезбеђено је поуздано напајање тунела, наплатних рампи и расвете, али и знатно поузданије и троструко напајање ТС 35/10 kV „Владичин Хан 1“, а самим тим и наших купаца на територији општине Владичин Хан – каже Горан Николић, директор огранка ЕД Врање.

Град Врање је, заједно са Нишом, први почео реализацију изградње станова за припаднике снага безбедности, а ЕПС је одлуком Владе Републике Србије у обавези да овај пројекат прати у делу енергетске инфраструктуре. У кратком року, за мање од две недеље, огранак ЕД Врање је изградио и пустио у рад МБ ТС 10/0,4 снаге 2х630 kVA, из које ће се напајати 186 станова који се граде у овим зградама за припаднике војске и полиције. У најви Влади Републике Србије је да, поред четири зграде чија је изградња у току, буде направљена још једна са више од 200 станова. То значи да је задатак да се ЕД Врање укључи у овај посао и у наредном периоду.

М. Видојковић

ЕПС испуњава своју обавезу да сачува и обнови производне капацитете које су градиле претходне генерације, а ради се и на проширењу производње

Инвестиције ЕПС-а за очување и повећање производње

Сваки киловат-сат електричне енергије произведен из домаћих ресурса је златан и зато је ХЕ „Пирот“ са више од три милијарде kWh произведених током 29 година важна за „Електропривреду Србије“ – рекао је Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, у Пироту.

На обележавању 29 година од прве синхронизације ХЕ „Пирот“ на мрежу Грчић је рекао да је

И енергија и ремонт

На обе ђердапске ХЕ одвијају се интензивни радови.

Ревитализација агрегата А2 у Хидроелектрани „Ђердап 1“ улази у финалну фазу. Тај огроман посао захтева тимски рад уз одличну организацију која се заснива на квалитетној сарадњи свих учесника у овом одговорном послу. Међусобно поверење и уважавање свих учесника огромног тима људи различитих профила и одговорност рецепт су за коначан резултат, а то је да се квалитетно и на време заврши ревитализација пете фазе, односно свих шест производних јединица.

У току је ремонт агрегата А1 и А2 у ХЕ „Ђердап 2“. Оба агрегата биће у ремонту како је и планирано: А2 – 117 радних дана, А1 – 103 радна дана. Разлика је у броју дана када се због радова на блок-трансформатору ремонт два агрегата преклапају, и то уместо предвиђених 15, биће 25 радних дана. У септембру, односно октобру, овде је традиционално низак доток Дунава, тако да два агрегата ван погона неће изазвати застој у производњи. Планирано је да се ремонт заврше четири дана пре истека календарске године. План је реалан и сви су изгледи да се он оствари.

ЕПС у ту хидроелектрану од 2013. године до сада уложио око 250 милиона динара, док су за ову годину планирана улагања од готово милион евра.

– Не само ову хидроелектрану већ обнављамо сваку хидроелектрану широм Србије. Успели смо да покренемо пројекте који су били закочени и тако ћемо на крају 2020. године моћи да кажемо да је ХЕ „Ђердап“ као нов. Поред тога, захваљујући разумевању председника Србије Александра Вучића, потписали смо споразум са Русима и одмах 2021. године крећемо у реконструкцију „Ђердапа 2“ – истакао је Грчић.

Он је додао да ЕПС брине о сваком кориснику, без обзира да ли се ради о домаћинству или привреднику.

– У пиротском крају уложили смо нешто мање од три милиона евра у дистрибутивну мрежу. С обзиром на то што се пиротски крај развија и да постоји озбиљно интересовање инвеститора ЕПС ће обезбедити инфраструктуру и стабилно снабдевање електричном енергијом. И ово што радимо у пиротском крају радимо у буквално сваком делу Србије.

Сваки и најудаљенији крај имаће реконструисану мрежу – рекао је Грчић.

Поред тога што ЕПС има обавезу да сачува и обнови производне капацитете које су

градиле претходне генерације, ради се и на проширењу производње.

– Због тога градимо трећи блок у „Костоцу Б“ и тај посао је увелико одмакао. Очекујем да ће релативно брзо почети и изградња новог блока „Колубара Б“ у Каленићу. Потпуно смо свесни да ће неким малим термоблоковима за неколико година проћи век трајања, због тога ћемо имати нове блокове већег капацитета. На прагу смо и почетка градње ветропарка у Костоцу. Енергија јесте оно што је неопходно за будућност, ми смо ту да урадимо све што можемо – рекао је Грчић.

ХЕ „Пирот“ је вршна хидроелектрана са два агрегата снаге по 40 MW и веома важна тачка у уделу од око 30 процената електричне енергије коју ЕПС производи из обновљивих извора.

Р. Е.

Напредује изградња блока Б3 у ТЕ „Костолац Б“

У ЕПС-овом огранку у Костоцу напредује реализација једног од највећих инвестиционих пројеката у Србији којим ће енергетски систем добити нови производни блок снаге 350 мегавата у ТЕ „Костолац Б“. Вредност инвестиције у оквиру друге фазе пакет-пројеката је 715,6 милиона долара, од чега ће у изградњу блока „Костолац Б3“ бити уложено 613 милиона долара. Друга фаза пројекта обухвата и део који се односи на повећање производних капацитета копа „Дрмно“ са девет на 12 милиона тона угља годишње изградњом шестог јаловинског система. Тај део инвестиције вредан је 97,6 милиона долара и радови на изградњи јаловинског БТО система су завршени.

■ Поводом 150 година Храма Свете Петке у Петки уручена признања

Милораду Грчићу орден Епархије шумадијске

Његово преосвештенство епископ шумадијски

господин Јован одликовао је 14. септембра Орденом Светих новомученика крагујевачких првог степена Милорада Грчића, в.д. директора Јавног предузећа „Електропривреда Србије“.

Грчић је постао носилац црквеног признања Епархије шумадијске за несебичну помоћ и велику љубав према цркви на предлог владике Јована и Црквене општине Петка.

Поред заслуга за помоћ Епархији шумадијској, представници Храма Свете Петке посебно су захвалили Грчићу на великој помоћи у обнављању овог храма, који прославља век и по трајања.

Додела црквених признања истакнутим појединцима, организацијама и компанијама који су помогли у обнављању овог храма и раду Српске

/// Фото: Д. Мијатовић

православне цркве, уприличена је поводом обележавања 150 година постојања Храма Свете Петке у селу Петка код Лазареваца.

Архијерејске грамате су додељене заслужнима након свете архијерејске литургије, коју је заједно са свештенством Црквене општине Лазаревац служио епископ шумадијски Јован.

Црква у селу Петка посвећена је Светој Петки, по којој се село зове. Подигнута је 1869. године и од тада значајнијих адаптација није било све до 1989. године, кад је обављено препокривање, без значајнијих радова.

После реконструкције, која је започета у јулу 2013. и трајала пуне четири године, захваљујући донацијама и помоћи, храм је 2017. обновљен и освећен.

Храм је добио проширење од шест метара у средишњем делу, над којим је на пандантивима кубе са куполом, а реконструисан је и звоник.

Н. Ж.

■ Друштвена одговорност ЕПС-а препозната у локалној заједници

Признање „Колубари“

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ – Огранак Рударски басен „Колубара“ је добитник захвалнице и признања за пружање несебичне помоћи Организацији резервних војних старешина Градске општине Лазаревац. На свечаности која је 13. септембра организована у лазаревачкој Библиотеци „Димитрије Туцовић“, награду је примио Милан Мишковић, директор за производњу угља РБ „Колубара“.

Пригодан културно-уметнички програм и додела признања организовани су поводом обележавања стогодишњице оснивања Организације резервних војних старешина. Уз „Колубару“,

захвалнице и признања добиле су институције и појединци који помажу рад ове организације.

– Одлучили смо да доделимо захвалнице јавним предузећима, привредним друштвима и приватним предузетницима који су помогли наш рад – од Команде за обуку Генералштаба Војске Србије, преко Управе за односе са верским заједницама, ЈП ЕПС – Огранак РБ „Колубара“, ГО Лазаревац, Музичке школе „Марко Тајчевић“, Библиотеке „Димитрије Туцовић“ и других који су пружили несебичну помоћ и сарадњу са нашом локалном организацијом – изјавио је Бранислав Аночић, председник Организације резервних војних старешина ГО Лазаревац.

Р. Л.

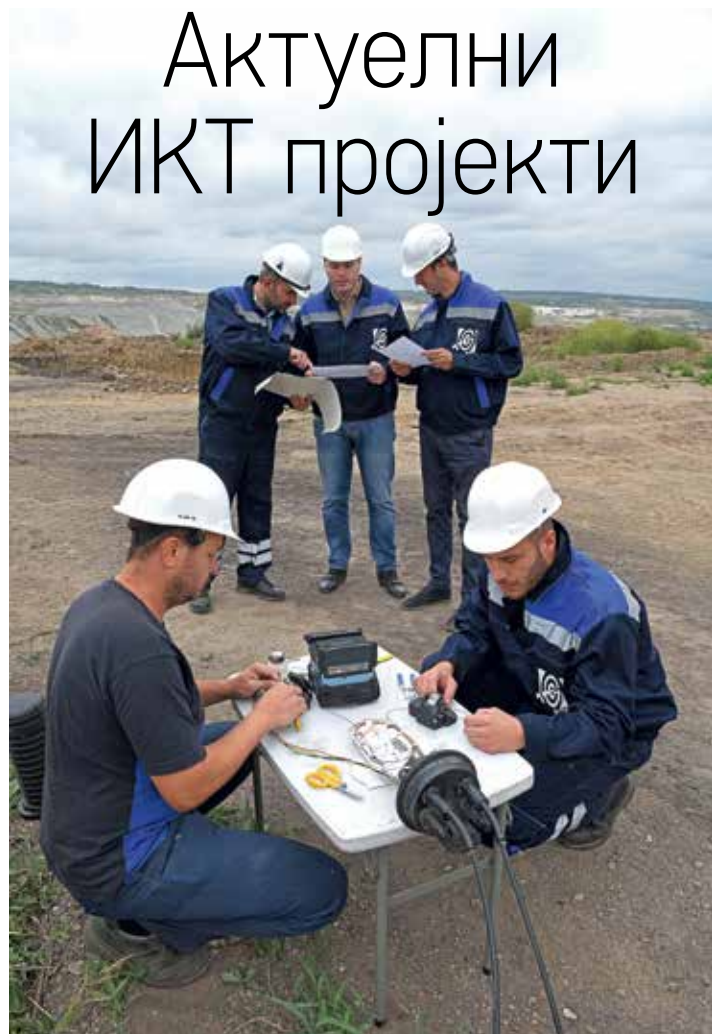
Савремени
Мониторинг центар
ради већ годину дана,
Централни сервис три
године. Оба објекта
значајно утицала
на рад Огранка

Један од најважнијих сегмената рада „Електропривреде Србије“ и РБ „Колубара“ који треба да олакша рад административних и производних радника у целом систему, у надлежности је Сектора за ИКТ. Уз дневне послове, Сектор је задужен и за реализацију кључних пројеката који ће донети значајне уштеде на дугогодишњем нивоу.

О важности Сектора за ИКТ, начинима на које овај Сектор утиче на развој и оптимизацију процеса у оквиру компаније, разговарали смо са Иваном Маринковићем, координатором за ИКТ послове ЈП ЕПС.

– Прошло је годину дана од отварања Мониторинг центра РБ „Колубара“, модерног пословног објекта, у оквиру кога се тренутно прати 250 камера. У претходном периоду, Одељење за системе техничке заштите и ИТ безбедност је добило овлашћења на нивоу ЕПС-а, тако да сам изузетно задовољан радом ове екипе која је свакодневно на терену и која је санирала велики број кварова у РБ „Колубара“ и на територији целе Србије, где су објекти који припадају ЕПС-у. Тиме смо значајно умањили уговоре са другим фирмама у овој области, чиме смо повећали безбедност информација у ЈП ЕПС – нагласио је Маринковић и додао да ће ускоро почети и процес модернизације система за видео надзор у ОЦ „Прерада“, као и на ободима површинских копова. До краја текуће године очекује се формирање централизованог система са више од 300 камера.

У другом делу зграде Мониторинг центра у Лазаревцу су и савремене сале за обуку ИТ корисника. Током претходних месеци организоване су многе обуке за разне пројекте различитих сектора у „Колубари“. Један од најзначајнијих свакако је пројекат САП-а, а радионице

■ Иван Маринковић са сарадницима

су спроведене врло успешно.

Маринковић напомиње да је ефикасно реализован и пројекат постављања камера са специјалним софтвером за читавање таблица и документовање проласка возила у посебну базу у Мониторинг центру. Наведени систем је постављен на више од 40 рампи.

– У току су и пројекти имплементације алармних система у магацине и објекте од значаја у оквиру РБ „Колубара“, чиме ћемо евентуалне провале и плачке детектовати у секунди. Пренос сигнала ће у исто време бити активан

у локалним портирницама – истакао је Маринковић и најавио предстојеће активности.

– У наредном периоду очекујемо и завршетак пројекта имплементације најсавременијег система за уштеду горива који

спроводимо тимски са радницима „Помоћне механизације“. У датом моменту ћемо имати тачне локације кретања возила, као и потрошњу истих – наводи Маринковић.

Радници задужени за ИТ безбедност су ангажовани и у другим оградницама, где су значајно помогли инсталацију Avast и Carbon black заштите.

Када је реч о Централном сервису РБ „Колубара“, отвореном пре три године, ради се веома

Уштеде и модернизација

Реализација пројеката у ИКТ ће, како наводи Маринковић, допринети великим уштедама, повећању безбедности и модернизацији Огранка РБ „Колубара“, односно ЕПС-а, чиме ретко која компанија у Европи може да се похвали.

успешно. Прошло је довољно времена да се може констатовати да је оснивање Централног сервиса била одлична идеја, која се полако спроводи у целом ЕПС-у.

Само у току ове године, за осам месеци, администратори су извршили замену око 350 неисправних и застарелих корисничких рачунара новим, а на више од 200 рачунара су рађене веће интервенције на хардверу. Решено је више од 3.000 проблема које су пријавили корисници.

– Одељење за телекомуникације такође функционише добро, екипа је свакодневно на терену и успешно интервенише, тако да су прекиди комуникација ретки, и слободно могу рећи да је инфраструктура у РБ „Колубара“ једна од најстабилнијих у Србији. Поред санације оптичких каблова и ширења постојећих траса, радимо и на модернизацији постојеће опреме и конфигурисању нових свичева. У току ове године постављено је 50 нових свичева и access point-а – нагласио је Маринковић.

Сектор за АОП учествује и у обављању свакодневних активности, између осталог и у редовном обрачуна плата. Сарадња између сектора Управе и Огранка је, како истиче наш саговорник, одлична. Радне групе и тимови имају добру комуникацију на дневном нивоу. Пројекти се не стављају у план, па самим тим и не реализују уколико за то не постоји идејно решење или технички пројекат.

– Један од озбиљних изазова у будућности је анализа, а потом и пројекат централизације ИКТ инфраструктуре производних капацитета, чиме ћемо Сектор за ИКТ ЈП ЕПС учинити једним од најмодернијих и најпрофесионалнијих у свету – закључио је Маринковић.

Р. Лазић

Подухват за историју

Роторни багери „бандваген“ путују трасом дужине 24 километра и прелазе бројне инфраструктурне објекте, сплет далековада свих могућих напонских нивоа и дистрибутивне мреже. Реализацији пројекта претходила свеобухватна припрема документације

О тварање површинског копа „Радљево“ значајно ће утицати на даљи развој Колубарског басена и од велике је важности за „Електропривреду Србије“ и електроенергетску сигурност државе. Један од предуслова за почетак производње на овом угљенокопу је успешна реализација пројекта транспорта једног рударског система са Поља „Д“ на нову радну позицију на копу „Радљево“. Поред Поља „Е“ и „Тамнава-Западног поља“, ПК „Радљево“ ће бити важан ослонац будуће производње у Рударском басену „Колубара“.

Познато је да се рударска опрема често транспортује у оквиру Рударског басена „Колубара“, и неретко су се изводила сложена премештања великих роторних багера. Углавном су то били транспорти у оквиру једног копа или између суседних копова. Међутим, актуелни транспорт багера „глодара 10“ и припадајућег „бандвагена“ са Поља „Д“ на коп „Радљево“ специфичан је по много чему.

Према речима Миливоја Николића, помоћника директора РБ „Колубара“ за производно-

-техничке послове, реч је о веома сложеном и јединственом рударском пројекту.

■ Путања од 24 километра

– Говоримо о траси дужине 24 километра која садржи велики број инфраструктурних објеката преко којих машине прелазе. У зони инфраструктурног коридора траса багера се укршта са више инфраструктурних објеката: са локалним путем Велики Црљени-Вреоци-Лазаревац, индустријским пругама ТЕ „Колубара“ – Сушара и Сушара-Железничка станица, железничком пругом Београд-Бар, железничком пругом за транспорт угља до термоелектране „Никола Тесла“ и Ибарском магистралом. Такође, опрема током транспорта пролази и кроз сплет далековада свих могућих напонских нивоа и дистрибутивне мреже. Прелазе се преко оптичких каблова, преко корита реке Колубаре на Пољу „Г“, затим преко Поља „Г“, „Тамнава-Источног поља“, „Тамнава-Западног поља“, док не стигнемо до циља – површинског копа „Радљево“ – објашњава Николић, додајући да је „бандваген“ раније кренуо и на позицији код пута Вреоци-Велики Црљени сачекао долазак багера, одакле даље, према пројекту, путују заједно.

После престанка рада, багер „глодар 10“ је очишћен и опран. Предуслов за почетак транспорта било је растеређивање од 130 тона и детаљна провера тежишта. По завршетку свих потребних контрола, багер је 26. августа кренуо пут нове позиције.

– Са представницима „Железнице Србије“ договорен је термин за прелазак багера преко пруге Београд-Бар за 16. септембар. Нисмо могли раније да кренемо са пројектом јер је у јеку била туристичка сезона и већа циркулација саобраћаја, па није могао да се прекида железнички транспорт. Од „Железнице Србије“ је добијена

дозвола да пруга може да се затвори на 72 сата, па у том временском периоду морају да се спроведу сви радови на изградњи привременог прелаза, да опрема пређе и да се све врати у првобитно стање – истакао је Николић и нагласио да се упоредо са транспортом багера, премешта и цео систем.

Према његовим речима, три погонске станице се секу, растављају и поново састављају. Премештају се и повратни бубњеви, утоварна колица, клизни воз и остало, и све се монтира на монтажном плацу на „Тамнава-Западном пољу“.

■ Обимна документација за пројекат

Да би се омогућило неопходно ангажовање опреме са Поља „Д“ на откопавању откривке на ПК „Радљево-Север“ израђен је Елаборат транспорта рударске механизације. Како објашњава Босиљка Китановић, технички директор „Пројекта“, елаборат се састоји из три дела: рударско-геолошког, грађевинског и електродела.

– Траса транспорта рударске опреме у овој дужини, као и услови израде трасе кроз различите подцелине, представљају јединствен и свеобухватан захват који до сада није реализован у Колубарском угљеном басену. Да би се поштовале законске норме пројектовања и израде пројектно-техничке документације, било је потребно да се изради Елаборат транспорта рударске опреме који ће поштовати пројектовање трасе према техничким условима, али и услове предузећа и привредних субјеката чији се објекти налазе на траси транспорта или се укрштају са њом у коридору између „Поља Д“ и „Поља Г“. То су предузећа: ЈП „Путеви Србије“, „Железнице Србије“, „Електромрежа Србије“, ОДС „ЕПС Дистрибуција“ Београд, „Телеком Србија“, СББ Српска кабловска мрежа. Такође, због преласка Ибарске магистрале,

за добијање дозволе од Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, урађен је пројекат саобраћаја и саобраћајне сигнализације за време извођења радова. За добијање дозвола за пролазак машина поред и испод далековада 110 kV, урађени су и елаборати за добијање сагласности од „Електромреже Србије“ у којима је обрађена динамика демонтаже и монтаже проводника свих надземних далековада који долазе у колизију са трасом транспорта – наводи Босиљка Китановић, истичући да су Елаборат транспорта израдили Селена Лазић-Ћирић, дипл. рударски инжењер и главни пројектант, Милош Стаменковић, дипл. инжењер геологије, Марија Томашевић и Никола Симић, дипл. инжењери грађевине, Мирослав Божић и Драгана Милетић, дипл. инжењери електротехнике. Учествовали су и рударски инжењери из рударске припреме мр Надица Дрљевић и Бранка Радичевић, а за део елабората везаног за мере безбедности и здравља на раду, као и за заштиту од пожара, били су задужени рударски инжењери Марина Вучковић и мр Зоран Кулић.

■ Интензивна припрема трасе

Према речима Горана Марковића, руководиоца Одељења рударског надзора у оквиру Сектора инвестиција „Површинских копова“, багер „глодар 10“ налазио се на јужној

„Десетка“

Роторни багер „глодар 10“ је основна машина којом ће се откопавати откривка. При транспорту, његова максимална ширина је 20 метара, а висина 30 метара. За безбедан транспорт потребно је било да се изгради траса ширине 30 метара и да се уклоне сви објекти у делокругу ове ширине и висине. Притисак на тло је 0,116 мегапаскала, док је погонска тежина багера 1.645 тона.

косини Поља „Д“ и откопавао је откривку, а по завршетку планиране производње кренуо је у транспорт по припремљеној траси уз пратњу неопходне помоћне механизације.

– Пратећи утврђену трасу транспорта из Елабората транспорта рударске механизације, припремамо инфраструктурни коридор, што обухвата неке грађевинске пројекте по задатим техничким условима како бисмо остварили безбедне преласке. Сложен је посао израде трасе за пролазак багера кроз кипе Поља „Д“, али и обезбеђивање прелазака преко две саобраћајнице и четири пруге. Што се тиче укрштања трасе са друмским саобраћајницама, пратимо усвојено пројектно решење да се на нивелетама објекта положи механичка баријера и наспе слој материјала дебљине 30 центиметара, чиме се спречава мешање материјала и након проласка механизације објект може брзо да се врати у функцију. Друга група укрштања је са железничким пругама, где се такође постављају најпре механичке баријере, па надслој исте дебљине, а између шина на свим пругама дрвени прагови у колосеке, док се у постојеће земљане канале полажу цеви. Преко дела пруге Београд–Бар ширина привременог преласка износи 30 метара, са углом укрштања од 90 степени, а у циљу заштите косина потребно је целу површину обложити дрвеним праговима. Изнад прагова се поставља слој гуме, а преко тога надслој од растреситог материјала. Надслој у целој дужини пружног појаса мора бити у равни због равномерног прихватања оптерећења. За прелазак преко ободног канала око ПК „Велики Црљени“ којим се одводе отпадне и кишне воде из „Прераде“, неопходна је уградња челичних цеви у зони преласка опреме, а пре тога потребно је канал очистити од муља и наноса, па ломљени камен и шљунак уградити на дно реке – навео је Марковић, додајући да је предвиђено да место на коме ће бадер прећи преко измештеног корита реке Колубаре буде на делу трасе ван одлагалишта, ширине 30 метара, са шест челичних цеви, са слојевима туцаника и шљунка.

М. Павловић

■ „Глодар 10“ на својој позицији на Пољу „Д“

■ Излазак са копа

■ Бадер на преласку индустријске пруге

Будући инжењери на лету

Академци упијају нова знања, компанија се промовише на међународном плану, а и увек је интересно упознати неког из другачијег културолошког окружења

■ Рихаб Бентуати и Александар Рожа у „Металу“

Са космополитским ставовима и жељом да ближе повежу теорију и непосредан увид у рад, троје студената из Турске, Туниса и Судана своју стручну праксу реализовало је током лета у Рударском басену „Колубара“. Вођени домаћинима, могли су да обнове и интегришу своја знања са искуствима у највећем српском произвођачу угља.

Спајањем високог школства и привреде, будућим инжењерима омогућено је стручно усавршавање у оквиру сарадње „Електропривреде Србије“ и Националног одбора за међународну размену студената за стручну праксу факултета природних и техничких наука – IAESTE (The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience) Serbia. Као друштвено одговорна компанија, ЕПС, у оквиру кога је и Огранак РБ „Колубара“, и студентима домаћих факултета пружају могућности праксе.

■ Троје студената на терену

Од почетка јула до краја августа на колубарским површинским коповима, у „Преради“ и „Металу“ били су Рабија Албајрак из Турске, Рихаб Бентуати из Туниса и Амар Авад Хасан Ахмед из Судана, који је на мастер студијама у Немачкој. Радним данима су долазили из Београда, где су били смештени са осталим студентима

Међународна препознатљивост

– Успешна сарадња са „Колубаром“, у коју годишње дођу три до четири страна студента, улази у петнаесту годину. „Колубара“ је међународно препознатљива. Због позитивних извештаја странаца нашој делегацији се на разменама јављају многе земље чланице са искључивим захтевом за праксу у „Колубари“. Посебно захваљујем надлежним службама „Колубаре“ зато што добар пријем странаца осигурава бољи третман наших студената у иностранству – изјавио је Драган Вукићевић, директор српског огранка IAESTE-а.

који су на пракси у другим српским предузећима.

Њихови ментори су правили план рада узимајући у обзир образовне профиле и услове у „Колубари“. Отворени за питања и стручне разговоре, упућивали су их у функционисање највећег рударског басена у овом делу Европе.

Рабија и Амар, студенти рударства, први део праксе провели су на Пољу „Г“, а у августу су прешли у „Прераду“, односно на Поље „Б/Ц“. Током јула су обишли Поље „Г“, Дробилану и лабораторију и упознали се са хемијском анализом квалитета угља, садржајима узорака и осталим фазама процеса. У рад будуће депоније и система за хомогенизацију угља у западном делу басена Туркињу и Суданца упутила је Надица Дрљевић, руководилац Одељења за техничку припрему „Тамнава-Западног поља“.

Говорећи о искуствима са студентима, управник Поља „Г“ Милош Станојевић, који је у јулу био њихов ментор, истиче да је било конструктивних размишљања, оправданих питања и добрих предлога.

– Велику пажњу смо посветили угљеним системима. Ипак, имали смо у виду то да је Амару примарна површинска експлоатација, а Рабији прерада минералних сировина – казао је Станојевић.

Дуже од деценије у „Колубару“ током летњих месеци долазе успешни студенти из Кине, Јордана, Шпаније, Турске, Омана, Немачке, Пољске и других држава. Попут претходника, Амар, Рихаб и Рабија су изненађени величином копова и рударских

машина, мада су очекивали модернију механизацију. И они истичу да је разлика између студија и радног места увек и свугде проблем.

– Желео сам да видим како се радни процес одвија из дана у дан. Практика ми је омогућила да у дужем периоду будем на терену. На копу

■ Амар Авад Хасан Ахмед, Милош Станојевић и Рабија Албајрак

ГЊОЈ ПРАКСИ У „КОЛУБАРИ“

■ Миле Шаула, Рабија Албајрак и Сања Ђорђевић у „Преради“

сам препознао, утврдио, повезао и надоградио до сада научено. С обзиром на постдипломске студије у Немачкој, за мене није проблем да дођем у другу државу. Ово је једна од мојих авантура – сумирао је своју праксу Амар Авад Хасан Ахмед, напомињући да ће колегама препоручити Србију и Београд.

IAESTE Serbia организује боравак и праксу иностраних студената у Србији, што ствара предуслове да и наши студенти одлазе у иностранство по принципу реципроцитета. Рихаб, Рабија и Амар су део овогодишње интернационалне размене.

■ Нова познанства и искуства

– Београд је заиста леп, као што сам и слушала. Сличан је Истанбулу, али тиши. Сваког дана сам у граду налазила нешто интересантно, а сам живот ван домовине за мене је ново искуство. Практику сам имала и у својој земљи, али је активирање знања увек корисно – сабрала је своје утиске Рабија.

Под стручним надзором Ненада Симића, помоћника управника рударских радова на Пољу „Б/Ц“, млади Суданац је обишао све системе овог копа.

– Амар је комуникативан, брзо се уклопио и чини се да ће бити добар стручњак. За њега као будућег инжењера је важно и то што је видео багер у инвестиционој оправци, као и дреглајне са којима се до сада није сусретао – рекао је Симић, коме је у менторским активностима помагао Бојан Мирковић, шеф БТС система Поља „Б/Ц“.

Рабијини ментори у „Преради“ били су Миле Шаула, руководилац Центра за испитивање угља и отпадних вода, и Сања Ђорђевић, главни инжењер Службе за испитивање угља, који су праксу организовали с обзиром на специфичности рада „Прераде“. Студенткиња се упознала са функционисањем свих погона ове организационе целине и лабораторијом као последњом кариком у производном ланцу.

– „Колубара“ има дугу традицију и одличну базу да се искуства и знања пренесу млађима, укључујући и иностране студенте, а и менторство је искуство више за нас – сагласни су Миле Шаула и Сања Ђорђевић.

Тунишанка Рихаб је своју вишенедељну праксу обавила у „Металу“. Најпре је била у Централном ремонту, а потом у у Фабрици енергетске опреме. Њени ментори били су Бојан Шекуларец, руководилац Радне групе припреме, и Александар Рожа, главни пројектант Сектора за производно-техничке послове.

– Трудим се да будем боља верзија себе, а боравак у Србији ми даје прилику да изађем из зоне комфора. У Београду сам упознала много људи са различитих крајева света, што мења моје погледе. Такође, и професионално сам на добитку. Боље разумем научено. Многе ствари из теорије постале су ми јасније у „Металу“. Практика је основа, поготово за инжењере – рекла је Рихаб Бентуати, а потом нагласила да је импресионирана Србијом коју је доживела као лепу и добру земљу.

Као студенткиња индустријског инжењерства у чијем су фокусу прецизна и фина мерења, Рихаб је најпре била усмерена на вагање и вибродијагностику, а затим на технолошки напредне обрадне центре. Такође, посетила је и копове због тесне везе „Метала“ и површинских копова, тј. машина на терену.

– Прилично смо везани за наш регион и копове и свака прилика да се за нас чује ван граница Србије је од изузетног значаја. Корист је, заправо, обострана. Студенти упијају нова знања, а за ЕПС и „Колубару“ је ово врста промоције на међународном плану. И колико год да знате стручни енглески језик, надоградња увек добро дође. Језик је жив и напредује што се више користи – казао је Александар Рожа, додајући да је увек интересантно упознати неког из другачијег културолошког окружења.

Амар, Рабија и Рихаб готово су истоветно овогодишњу праксу у „Колубари“ и боравак у Србији окарактерисали као веома позитивно искуство.

М. Караџић

■ Албајрак крај тамнавских копова

Српска гостољубивост

Студенти који су били на пракси у „Колубари“ људе у Србији су доживели као пријатне, гостољубиве и предусретљиве, чак и оне који не говоре енглески. Учили су сличности у традиционалној одећи и кухињи. Научили су неке речи и изразе на српском језику. Обишли су знаменитости престонице, посетили Нови Сад, отишли до Авале, Таре, Гуче, Голупца и других атрактивних локација.

Годишње се уради анализа
око 25.000 узорака угља
и око 3.000 узорака вода
у првој акредитованој
лабораторији за ову врсту
испитивања у нашој земљи

Нови циклус акредитације

Од 2008. године Центар за испитивање угља и отпадних вода у „Преради“ је званично постао прва акредитована лабораторија за ову врсту испитивања у нашој земљи, на основу лиценце којом је Акредитационо тело Србије потврдило да методе испитивања, опремљеност и оспособљеност запослених у Центру задовољавају захтеве међународних стандарда.

У складу са сертификатом о акредитацији, Центар има и овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за узорковање и испитивање квалитета отпадних и површинских вода.

Руководилац Центра Миле Шаула рекао је за наш лист да акредитација подразумева испуњавање веома строгих стандарда, а обнавља се сваке четврте године, када се изврши оцењивање за обнову акредитације.

– У процесу смо увођења нових метода испитивања које ће нам, надамо се, донети значајно проширење обима акредитације. Захваљујући подршци Александра Милићевића, директора Организационе целине „Прерада“, менаџмента РБ „Колубара“ и „Електропривреде Србије“, прошле године је купљен атомски емисиони спектрофотометар, док смо од Сектора за заштиту животне средине добили гасномасени хроматограф. То су савремени апарати за праћење параметара квалитета угља и отпадних вода, као и ваздуха, земљишта, пепела и свега онога што из „Колубаре“ излази као негативан продукт производње. У оквиру набавке прописани су одређени услови који се односе на обуку за руковање новим апаратима, за коју су задужена компетентна лица, тако да су обука и оспособљавање за рад на апаратима увелико у току – објашњава Шаула.

Проширење обима акредитације ће за „Колубару“ и ЕПС бити од великог значаја због финансијске добити, јер фирма те услуге неће морати да плаћа трећим лицима.

– Све послове везане за акредитацију дужни смо да завршимо до 20. јуна 2020. године. Што се тиче документације и техничке спецификације, ми смо све послове завршили и предали у марту, сад предстоји расписивање јавних набавки. Велики задаци и изазови су пред нама, јер прелазимо на нову верзију стандарда ISO 17025 из 2017. године, тако да сва документација из 2006. године, по којој смо до сада радили, треба да се усклади са новом, док принцип рада остаје исти – каже Дејан Ђорђевић, главни

■ Дејан Ђорђевић, Миле Шаула и Сања Ђорђевић

инжењер Службе за QMS (систем менаџмента квалитетом).

Радећи у три смене, запослени у Служби за испитивање угља обављају послове од пријема, припреме и обраде узорака до физичко-хемијских анализа и писања стручних извештаја, испитују квалитет и карактеристике свих узорака угља који су део производног процеса у „Преради“, анализирају све узорке угља са копова Поље „Б“ и Поље „Д“, угља за термоелектране „Колубара“ и „Никола Тесла“, све асортимане који су настали у процесу прања и сушења угља, сирови угљ за широку потрошњу, као и испитивања угља за екстерне кориснике.

– Анализом по тачно утврђеном следу поступака и радњи добијамо параметре који, између осталог, показују проценат влаге, пепела, калоричну вредност, присуство сумпора, угљеника и кокса у угљу – каже Шаула.

У Служби за испитивање отпадних вода свакодневно се анализирају узорци са постројења за пречишћавање из производних погона „Прераде“, као и санитарне и атмосферске отпадне воде.

Поред ових редовних послова, Центар је задужен и за обавезна физичко-хемијска испитивања узорака воде на локацијама копова Поље „Б“ и Поље „Д“, „Тамнава-Западно поље“ и „Тамнава-Источно поље“, погона „Метала“, као и отпадне воде настале у процесу пречишћавања воде за пиће на водоводима који су у саставу РБ „Колубара“.

Квартално се обавља физичко-хемијска анализа отпадних вода из погона Сушаре, Мокре сепарације и Топлане.

– Осим ових редовних послова које радимо свакодневно, од марта прошле године радимо истражне бушотине Поља „Ц“ и Поља „Г“, где на узорцима одређујемо параметре техничке и елементарне анализе – каже Сања Ђорђевић, главни инжењер Службе за испитивање угља.

Наши саговорници са задовољством истичу да Служба остварује добре резултате захваљујући пре свега тимском раду, почев од техничара, који прецизно и одговорно анализирају узорке, преко инжењера који организују извођење и обављају контролу свих анализа, и Службе за QMS која је одговорна за израду, измену и примену свих докумената, па до руководиоца Центра који мора да буде ангажован у свим областима – од набавке опреме, унутрашње организације и сарадње са корисницима до постизања задовољства корисника у складу са прописима, стандардима и етиком.

Т. Симић

Акредитовани за 25 метода

Центар је акредитован за 25 метода и то 12 метода за испитивање угља и 13 метода за испитивање отпадних вода. Подељен је на три организационе целине у оквиру којих се годишње анализира око 25.000 узорака угља и око 3.000 узорака вода.

Да зими буде лакше

У току је решавање бољег и сигурнијег снабдевања објеката електричном енергијом, ефикаснија производња угља у лошим зонама лежишта, обезбеђивање „сувих“ услова при копању угља

Планирани термин, између 18. и 20. августа, за почетак радова на припреми машина и опреме за зимску сезону на јаловинским системима копа „Тамнава-Западно поље“ одложен је за 7. септембар. После померања рока у првом плану су се нашле активности које треба да обезбеде бољу припрему за рад система током зимског периода.

– Ремонти јаловинских система су померени због обавеза „Метала“, ванредно насталих на другим коповима. Зато се трудимо да на угљеним линијама, где су ремонти урађени према плану, багере распоредимо тако да копају делове угљених етажа које садрже много прослојака, односно лошији угаљ. У летњим месецима, са овим системом рада, уз производњу од 1.1 милион тона угља, што је наша месечна обавеза, ископамо око 800.000 кубика међуслојне јаловине. Јасно је да нам је сада веома важна карика систем међуслојне јаловине, односно његово одлагалиште. Нови одлагач који на овом систему ради скоро две године и много нам значи, битно је повећао количину ископаних

прослојака и условио формирање трећег одлагалишта – објаснио је Горан Томић, директор „Западног поља“ нагласивши да су активности у производњи углавном ту лоциране.

Када смо у августу посетили овај коп, на високим температурама, запослени су продужавали за 80 метара одлагалишну траку на међуслојној јаловини, да би што мање кочили багере са угљених линија у ископавању лоших партија лежишта, непогодних за рад у зимским условима.

На линијама угљеног система чија је производња стабилна, запослени Службе одводњавања настоје да својим активностима допринесу још бољим условима рада у предстојећем дужем периоду.

Измештањем излазних централних цевовода с копа, на западној граници је постављен само један промера 600

примакао Скобаљу, а тамо се појавио вишак снаге у снабдевању, одлучили смо да неколико објеката напајамо из тог извора – објашњава Томић.

Зато је било неопходно да се уради траса за изградњу четири далековаода којим ће се напајати Трећи БТО систем и прва линија угљеног система. Ускоро ће, уместо шест километара каблова, бити постављена два километра стубова, што ће смањити утрошак каблова и могућност њиховог пробијања што, ако се догоди, изазива застоје на свим линијама на угљу. Траса је урађена, очекује се да радници „Елмонта“ поставе стубове и жицу.

Запослени на копу очекују да ускоро и последња машина, ЕШ-4, буде санирана од последица поплаве. Како је Томић рекао, на њему су радови почели пре неколико месеци, али због бројних обавеза „Метал“ је те радове прекинуо док нису завршени ремонти угљених система на Пољу „Д“ и Пољу „Б“. Тада је враћена једна група која је наставила радове и ако не буде прекидања, за два и по месеца можемо очекивати покретање овог ЕШ-а. Није неопходан у радовима на копу, али би последњи подсетник на ружан период поплава нестало.

М. Димитријевић

милиметара (биће магистрални), уместо досадашња три цевовода мањег пречника. Преостаје да се на новопостављени цевовод закаче остали и план је да све буде завршено пре зиме.

– Повећањем и почетком рада опреме на Дробилани испоставило се да се повећала потреба за електричном енергијом у овој зони. Линије на угљу напајају се од стране Вреоца. Додатна потрошња на Дробилани компликује ситуацију јер је коп већ поприлично одмакао од извора напајања, па су каблови дуги по пет-шест километара. Зато често долази до пада напона и великих губитака. Проблем у напајању етажа је већ присутан због кашњења изградње нове трафостанице услед нереализације јавне набавке. Све је, дуже него што је планирано, на старој опреми и на извору из Вреоца. С обзиром на то да се коп

Почео ремонт на јаловини

Други јаловински систем површинског копа „Тамнава-Западно поље“ од 7. септембра у процесу је великих годишњих радова за припрему опреме и машина за зимске услове рада. Радови ће трајати 35 дана. Током ремонта највише посла ће бити на роторном багеру „глодар 3“.

Изгледа да је Земља заиста округла

Вожња мотором је нешто најближе лету птица. Даје тај осећај слободе, непосредног контакта са ваздухом, са топлотом, хладноћом, ветром, са мирисом асфалта и мирисом шуме, али и осећај непосредног контакта са самим собом и са другим људима

Од Артура Кларка и Исака Асимова, па преко друге најразноврсније литературе, Зоран Чолић, уредник новина „Колубарски синдикалац“, неговао је свој унутрашњи свет фантазије и пажљиво постављао своје циљеве. То га је почетком јула одвело на једномесечни пут. Ова авантура може се назвати и ходочашћем ка Истоку, најпре ка Русији, али и осталих 12 земаља, које је обишао својим новим BMW пријатељем-двоточкашем и са другом Миланом Радаковићем.

Наш саговорник направио је много интервјуа са радницима „Колубаре“. Многи га свакодневно виђају на коловима, са диктафоном у руци, увек у улози онога који пита. Сада смо решили мало да окренемо ситуацију и да представимо Зорана.

За оне који га не познају, и не знају да читају између редова у текстовима које пише, Зоран је човек са огромном енергијом, воли да се шали и да пије пиво у чамцу у језерцету у Степојевцу, које је сам направио. Али да није очувао то дете у себи, можда не би 50 година остао веран својој визији да мотором пређе један део света.

Чолић је у „Колубари“ почео да ради пре 33 године и то најпре као

■ Чолић у Москви током свог путовања

помоћни радник. Када је позван у Синдикат као бирани синдикални повереник радника, био је рударски пословођа на Пољу „Д“. Током свих тих година, постојала је љубав према новинарству, и 2004. пружена му је прилика да уређује синдикални лист, где и сада ради, како каже, свој посао. И сам је радио на копу, па је кадар да стање на коловима пренесе онако какво јесте.

Мемоари о војсковођама Жукову и Рокосовском, мистика истока и Транссибирска железница, дечачки сан „возио“ је Зорана годинама док он није извозио руту од Степојевца ка југу кроз Бугарску преко Софије, Турске са проласком кроз Истанбул, потом Анкару, Самсун, Трабзон, Хопа и Ардахан, па преко Грузије у Јерменију и Јереван. Затим поново кроз Грузију и Тбилиси у Русију са градовима Грозни у Чеченији и Махачкала у Дагестану и

Астрахан на ушћу Волге. Потом Казахстан са градовима Атирау на реци Урал и Орал на северу, па поново у Русију преко Самаре и Тољатија до Москве, а затим до Санкт Петербурга. Кроз Естонију су ушли у Летонију и град Ригу. Одатле преко Литваније и Вилнуса у Белорусију и Минск, а онда Пољска, Словачка, Мађарска и назад кући у Степојевац.

Нашалио се Зоран на својој Фејсбук страници, где је редовно извештавао пријатеље где се налази:

– Пошли смо на југ, вратили се са севера, изгледа да је Земља заиста округла...

Оно што Чолић посебно истиче јесте непосредност и гостољубивост људи у исламским земљама, посебно Турака, што је било изненађење за њега и најјачи утисак са путовања. Како каже, они су их свуда поздрављали, нудили чајем и прихватили као своје најближе.

Љубав према моторима

Када је Зоран био у првом разреду основне школе, учитељица Олга Николић, жива легенда степојевачке школе, како ју је он назвао, одвела је своје ђаке да испрате поворку у којој је пролазио Тито. Међутим, наш саговорник није ни видео друга председника, јер се заљубио у моторе који су били у поворци. Од тог дана кренуо је да на задњим корицама школских свезака црта BMW моторе, а када је почео да ради, купио је свог првог двоточкаша BMW P60/5. Пошто је био неисправан, Чолић га је неколико месеци склапао, дорађивао, упознао га је у душу. Нажалост, сплет околности довео је до тога да је после 17 година колико је био његов, мотор продао другом власнику. Тешка срца се одвојио од њега и за тај новац купио приколицу од трактора која му је у том тренутку била потребнија. После те машине, купио је опет мотор исте марке - BMW K100 PC 16, такође неисправан. Поправио га је и возио док није пре две године купио сасвим нов мотор BMW P 1200 GS Adventure, какав је одувек сањао. Тај мотор му је и омогућио да овог лета пређе 10.800 километара пута кроз 13 земаља и да искористи своје знање и искуство у том јединственом подухвату.

Непланирано и по препоруци пријатеља, док су били у Турској, Зоран је посетио градић Ани који се налази на граници са Јерменијом. То је порушени средњовековни град из петог века, некада богат и славан. Из тог градића види се планина Арарат у измаглици, национални симбол Јерменије. Тај тренутак када је угледао снежне врхове Арарата оставио је неизбрисив траг и одушевљење тим светим местом стварања света, где се по предању насукала Нојева барка после поплава.

Иако смо причали о детаљима његовог путовања које је трајало месец дана, сада пред њега стављамо изазов да напише мото-мемоаре у којима ће своје утиске о пределима и сликама, а поготово о људима које је сретао и који су га посебно фасцинирали, да преточи у речи и на тај начин да приближи део света онима који сањају и подстакне их да крену путем својих снова.

М. Пауновић

Црква као СПОМЕНИК

Свом стрицу, Животи Вукићу, који је сахрањен на Хиландару, као јеромонах Зосим, Драган Вукић је подигао споменик који представља умањену копију сеоске цркве у Вреоцима

На новом лазаревачком гробљу, међу строго уређеним гробним парцелама, једна се нарочито истиче. На њој се, поред уобичајеног мермерног камена са уклесаним именом и презименом покојника, иако у том гробном месту нема покојника, налази и малена црква висока један метар. Када је дан сунчан, сенка једног крста са те цркве беспрекорно показује тачно време на металној плочи уграђеној на каменом крову.

Богомоља од гранита краси споменик светогорском јеромонаху Зосиму и представља умањену копију сеоске цркве у Вреоцима, која ће бити срушена због ширења копова „Колубаре“. Тај необични споменик подигао је свом стрицу Драган Вукић (74) из Вреоца.

Јеромонах Зосим је почетком прошлог века рођен у Вреоцима као Живота Вукић и да није његовог синовца Драгана, гроб овог скромног испосника на Светој Гори посећивали би само најупорнији ходочасници.

Више од 20 година Зосимов синовац Драган Вукић није знао тачно место на коме је сахрањен стриц. Кад је коначно на Светој Гори пронашао његов гроб, одлучио је да му се одужи на један посве необичан начин. На лазаревачком гробљу, испред мермерног споменика, свом стрицу подигао је цркву! И то умањену копију сеоског светог храма у коме су крштени вреочки рођаци.

— Црква није ту само ради украса, она има и функцију. Поред тога, и сунчани сат

Обишао Свету Гору уздуж и попреко

Бивши електроинжењер РБ „Колубара“ Драган Вукић отишао је у пензију 2006. године и од тада се већ десет пута попео на 2.033 метра висок врх Свете Горе. Осам пута је обишао пешке свих 20 светогорских манастира. Једна таква шетња дуга је око 130 километара. У августу ове године је поновио исти подвиг, по коме га већ познају сви монаси. Данас на Светој Гори живи око 2.300 испосника.

■ Драган Вукић поред стрицевог споменика

постављен на кров црквице показује увек тачно време — с поносом објашњава одани синовац.

Зосим је у манастиру Хиландар живео пуних 60 година, пре него што се упокојио 1986. године. Од његове смрти, па све до 2007. године нико из фамилије Вукић није посетио монахов гроб, али је Драган, по одласку у пензију, чврсто решио да исправи ту неправду.

— Први пут сам с том намером посетио Свету Гору 2006. године, али тек наредне године пронашао сам стрицев гроб, када су ми га показали неки стари хиландарски монаси. Од тада, сваке године идем на ходочашће — каже идејни творац несвакидашњег споменика.

■ Црква у Вреоцима

Камен темељац за црквицу, која је део спомен обележја, Драган је донео с врха Свете Горе. Спољашњи изглед цркве истоветан је оригиналу, само је ентеријер донекле измењен. Под је поплочан полираним гранитним плочама, а умањени камени олтар красе две копије хиландарских икона Исуса Христа Пантекратора и Богородице Одигитрије. Изнад улазних врата налази се копија фреске Покрова Свете Богородице, којој је црква у Вреоцима посвећена.

У црквице се налазе и четири камене вазе. У двома се пале свеће, а у осталима се налази земља. У једној — она са Зосимовог гроба, а у другој с његовог кућишта у Вреоцима. Због ових вредних ствари црква је под кључем.

— Свакакав свет данас шета околу. Овако, кад је црква закључана, рачунам да није баш свеједно одважити се, па развалити црквена врата — уверен је Вукић.

Д. Ђорђевић

Резултат колубарске памети

Пројектовање и изградња овог необичног световног здања трајали су готово две године. Копија вреочке цркве умањена је 25 пута у односу на оригинално здање. Дужине је 90 центиметара, ширине 40 центиметара, а висине један метар. Пројекат макете урадио је инжењер „Колубаре“ Живојин Симић, који се из хобија бави 3Д моделовањем. Он је на основу фотографија и мерења пренео сваки детаљ цркве у посебан софтверски програм. Двојица каменорезаца из радионице Боре Матијашевића радили су на изградњи црквице пуна четири месеца.

За безбедну игру деце

Од октобра прошле до краја ове године на територији ГО Лазаревац укупно 12 нових дечјих игралишта. Следеће године предвиђено још 14 простора са креативним садржајима за најмлађе

Деца Градске општине Лазаревац обрадована су новим игралиштима, а тренд повећања креативних садржаја за најмлађе се и даље наставља.

Укупно је до сада изграђено девет нових игралишта, три током 2018. године и шест до 1. септембра ове године. Према плану, до краја 2019. биће изграђена још три дечја игралишта, која су веома важна

за развијање моторике код деце. Зато подлога и мобилијар безбедносно, функционално и естетски истовремено испуњавају све европске стандарде везане за изглед и безбедност.

– У складу са законом, општина Лазаревац је кренула са пословима изградње игралишта, водећи рачуна о равноправној заступљености у градским, приградским и сеоским месним заједницама. Прво игралиште изграђено је у октобру прошле године, а план који смо тада поставили јесте да до краја ове године имамо изграђених укупно 12, док је за следећу предвиђено нових 14 игралишта – рекао је Ђорђе Максимовић, помоћник председника ГО Лазаревац за заштиту животне средине и комуналне послове.

До сада су завршена игралишта на Стадиону, затим у Пере Ерјавца, парку изнад ресторана „Бајка“, Тополњаку, као и у Великим Црљенима, Степојевцу, Рудовцима и Барзиловици.

– Техничке карактеристике подређене су новој уредби о

дечјим игралиштима. Уколико је близу саобраћајнице или паркинг-простора, мора бити ограђено или удаљено најмање пет метара. Подлога по којој се гази и где се деца играју мора да буде гумена, дебљине четири центиметра. Ивице на справама не смеју бити оштре, већ заобљене, а шрафови не смеју бити директно отворени, већ морају да имају поклопце. И то у ствари значи усаглашавање са прописаном уредбом у циљу обезбеђивања апсолутне безбедности деце – рекао је Максимовић.

Што се финансирања изградње тиче, Максимовић каже да се новац издваја са различитих законом предвиђених позиција, а идејна решења пројеката доноси Креативни градски центар из Београда.

– Европска унија је на нивоу целе Србије донирала укупно 27 игралишта, од тога једно у Лазаревцу које ће до краја године бити постављено у МЗ „Бранко Радичевић“. Поред тога, општини Лазаревац су донирана средства у износу од

3,5 милиона динара од стране НИС-а за изградњу игралишта у МЗ „Дуле Караклајић“, где је проширена НИС-ова бензинска пумпа. Изградња осталих игралишта се финансира из републичког, градског и буџета локалне заједнице – нагласио је Максимовић.

Испуњавајући савремене стандарде 1177 и 1176, који се односе на безбедност дечјих игралишта, а према законској уредби донетој половином прошле године, свим локалним самоуправама је остављен простор од три године да се са овом уредбом ускладе.

Р. Лазић

Ускоро видео-надзор

Поред прописаних стандарда о безбедности, који се морају испунити, ради се на томе да свако игралиште буде покривено видео-надзором и рефлекторима. Постоје камере које су директно повезане са Министарством унутрашњих послова, односно СУП-ом у Лазаревцу.

■ Безбедна места за дечју игру

Изузетно посећена изложба на којој је представљен опус уметника који је различитим техникама урадио око 6.000 дела

Клавијатуриста са палетом

Крајем августа у лазаревачкој Модерној галерији отворена је гостујућа изложба слика Милана Коњовића, у сарадњи са Галеријом „Милан Коњовић“ из Сомбора, аутора Небојше Васића, кустоса ове галерије. Изложба, која траје до средине септембра, реализује се у оквиру манифестације „Лепини дани“, посвећене годишњици рођења Лепосаве Лепе Перовић, легаторке Модерне галерије Центра за културу Лазаревац.

Изложбу је, у присуству великог броја љубитеља уметности, отворио аутор Небојша Васић, истакавши да се у сомборској галерији, основаној 1966. године, налазе 1.084 Коњовићеве слике. Представљен је богати уметнички опус познатог сликара, чији је живот трајао чак 95 година.

– Коњовић је за живота различитим техникама урадио око 6.000 дела. Био је музички образован, маестрално је свирао клавир. Први контакт са сликањем био је у његовој тринаестој години, када је добио прве уљане боје и насликао сомборски предео који је назвао „Шикара“ – рекао је Васић о првим уметничким корацима познатог сликара.

Као ђак сомборске гимназије 1914. године, Коњовић је

■ Слика „Просјаци“ (1943. године)

организовао прву самосталну изложбу на којој је представио 50 слика. Оно што је запањујуће је да је без икаквог сликарског знања, својим кратким импресионистичким потезима, направио изузетна сликарска дела, а да при том није ни знао да такав правац у сликарству уопште постоји.

– То јасно показује да је реч о човеку са урођеним талентом. На Академију ликовних уметности у Прагу, у класи Влаха Буковца, уписао се 1919. године. Високу сликарску школу је напустио због мишљења да је академизам превазиђен. Познанство са чешким авангардним сликаром Јаном Зрзавијем упућује га на проучавање дела Леонарда да Винчија – објашњава Васић.

Почетком двадесетих година прошлог века одлази у Беч на даље усавршавање. Потом следе студијска путовања у Минхен, Берлин и Дрезден. Тада купује прву монографију Пабла Пикаса, да би потом направио неколико дела по узору на овог чувеног сликара.

У Париз је дошао са Емом Маштовском, будућом супругом. У Граду светлости постиже запажене успехе на самосталним и изложбама париских салона. Ту настаје Коњовићева плава фаза, његова прва зрела уметничка физиономија.

– По повратку у Сомбор посвето се сликању родног краја, људи и амбијенту са страшћу визионара који свему што ради даје печат своје аутентичне

Београдска премијера

Своју прву самосталну изложбу Коњовић је приредио у Београду у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“, а касније у Загребу у галерији „Улрих“. Ове две изложбе биле су изузетно запажене и оставиле су снажан утисак на ликовну критику. То раздобље, од 1934. до 1939. године, обухвата уметникову „црвену фазу“.

стваралачке личности. Лети слика Далмацију и тамо настају нека од његових најбољих остварења – казао је Васић.

За време рата налази се у заробљеништву, у логору Оснабрику, где је урадио већи број цртежа. По повратку у Сомбор, срећан што су сви његови живи, настају Коњовићеве пастели, као и уља стишаног колорита, који чине уметникову сиву фазу која траје све до 1952. године.

– Следеће године уследиће значајан преокрет у Коњовићевом сликарству. Однос према предмету постаје слободнији, на делима колористичке фазе доминира чиста, интензивна боја, уметник се зауставља на прагу апстракције. То је сликарева претпоследња, тзв. асоцијативна фаза која траје до 1985. године. До краја живота 1993. године насликао је још тридесетак радова на тему византијске уметности, што ће бити уједно и његова последња сликарска фаза – завршава причу Небојша Васић.

Љ. Младеновић

■ Најава нове позоришне сезоне у Лазаревцу

Представе за карту више

Првог октобра љубитељи позоришта у лазаревачком Центру за културу моћи ће да погледају „Ноћ богова“, представу урађену по тексту Мира Гаврана, најизвођенијег хрватског позоришног писца. Драма у режији Марка Манојловића, у којој играју

Дејан Луткић, Војин Ћетковић и Небојша Илић, отвориће нову позоришну сезону.

Према речима Стеле Станишић, директорке Центра за културу Лазаревац, и овогодишња позоришна сезона биће богата квалитетним програмом.

У октобру је планирано и гостовање Југословенског драмског позоришта са представом „Врат од стакла“, по тексту Биљане Србљановић, у режији Јагоша Марковића. Као позив гледаоцима довољно је рећи да се после 16 година на

позоришну сцену вратила Весна Тривић.

За новембар је најављен долазак Народног позоришта из Београда са „Балканским шпијуном“, док ће у децембру пред лазаревачком публиком бити одигран „Петријин венац“ у извођењу Атељеа 212.

Новим представама и виђеним позоришним комадима представиће се и лазаревачки Пулс театар.

Љ. М.

Велика посећеност купалишта

Током двомесечне летње сезоне максимално искоришћени капацитети језера Очага и отвореног базена

Током врелих летњих дана многи Лазаревчани су потражили расхлађење поред воде. Спортско-рекреативни центар „Колубара“ спремно је дочекао овогодишњу летњу сезону на језеру Очага и отвореном базену, а о активностима које су урађене да купалишта буду квалитетнија и пријатнија за одмор, разговарали смо са Владимиром Драгићевићем, руководиоцем Службе за рекреативно-спортске активности у Огранку РБ „Колубара“.

Језеро Очага, омиљено место многих Лазаревчана, најбоља је оаза за опуштање оних који одмор и расхлађење траже у природном амбијенту. Како објашњава Драгићевић, постављени су природни сунцобрани на пешчаној плажи, уређене су зелене површине, као и терени за мале спортове.

– Сезона купања на језеру почела је, како је и планирано, 15. јуна са адекватном спасилачком екипом и службом за прву помоћ. Ове године смо поставили и фиксне чауре за сунцобране, а после завршетка званичне сезоне купања у плану је комплетна

реконструкција трибина и скакаоница – истиче наш саговорник.

Након обимних радова на отвореном базену који су завршени у планираном року, сезона купања почела је са закашњењем због техничких проблема.

– На објекту базена имали смо проблем, јер је дошло до пуцања млазница, и то смо веома брзо решили. Већи проблем је настао при пуњењу базена због рестриција воде. Базен је почео да ради крајем јуна и то у новом руху, јер је урађено пластифицирање корита, што је умногоме олакшало рад службе за одржавање – објашњава Драгићевић и додаје да реновирање трибина почиње одмах по завршетку сезоне, а у плану је набавка додатних сунцобрана.

Забележена је и рекордна посећеност отвореног пливачког базена крајем јула и почетком августа. С обзиром на то да се деци до седам година улазнице не наплаћују, процењује се да је било и до 2.000 посетилаца дневно. Сви капацитети су били максимално искоришћени.

Што се тиче језера Очага, нема прецизних података о броју посетилаца будући да је улаз слободан, али је евидентно да је језеро било изузетно посећено.

О безбедности купача брину спасилачке екипе, које су биле распоређене у две смене. Према речима нашег саговорника, неопходно је да се истакне да су спасиоци веома ажурно обављали своје задатке и били изузетно поуздани, а оно што је најбитније – није било никаквих проблема.

Вода на отвореном базену се филтрира непрекидно. Квалитет узоркује и контролише

Градски завод за јавно здравље Београд, у чијим лабораторијама се испитују физичко-хемијска и микробиолошка својства воде, како на базену, тако и на језеру Очага.

Званична летња сезона на отвореном базену и језеру Очага завршена је 15. септембра, када су престале да раде спасилачке екипе. Језеро ће и даље бити отворено за све посетиоце, али купање је могуће само на сопствену одговорност.

Т. Крупниковић

Сајам спорта

У лепом амбијенту језера Очага први пут је одржан Сајам спорта, на којем су најмлађи и њихови родитељи могли да се упознају са различитим спортским вештинама, које су презентовали спортисти нашег града. Ову манифестацију организовали су Градска општина Лазаревац, Савет за младе и Спортско-рекреативни центар „Колубара“. Одазвало се више од 20 локалних клубова.

Сви посетиоци могли су да се опробају у атлетици, фудбалу, кошарци, одбојци, тенису, плесу, да науче покрете борилачких вештина, као и да се опробају у роњењу. За оне најмлађе, школица спорта „Соко“ имала је полигоне на којима су малишани уз помоћ тренера ове школе савладавали и најтеже препреке. У склопу сајма организован је и турнир у одбојци на песку на којем је учествовало седам екипа.

Сајам спорта осмишљен је како би привукао што више младих и подстакао их да негују здрав начин живота.

Произвођачи угља најбољи

Крајем августа се у Врњачкој Бањи окупило више од 500 такмичара у 16 спортских дисциплина

На овогодишњим, 42. по реду, Спортским сусретима радника Синдиката „Електропривреде Србије“ у Врњачкој Бањи крајем августа учествовало је више од 500 такмичара у 16 спортских дисциплина, а запослени из Координације за производњу угља заузели су прво место у генералном пласману.

Они су остварили најбоље резултате са 67 поена, док су спортисти дистрибуције енергије са 60 бодова заузели друго место. Запослени у производњи електричне енергије са 45 поена нашли су се на трећој позицији, четворопласирана екипа хидроенергије освојила је 31 бод, а петопласирана је била Пета координација са 23 бода.

Организатор ових сусрета је био Синдикат радника „Електропривреде Србије“ који годинама одржава традицију дружења и спортских надметања запослених у једном од највећих предузећа у Србији. Као и сваке године, спортисти из пет синдикалних координација: (за производњу угља, дистрибуцију електричне енергије, производњу термоенергије и хидроенергије, као и Пете координације, коју чине ЈП „Електромережа Србије“, Дирекције ЕПС-а и ЕПС Турс) традиционално су се окупили и у пријатном амбијенту дружења учествовали у спортским надметањима. Ривалство је почињало и завршавало се на терену, а остатак времена протекао је у успостављању нових и учвршћивању старих пријатељстава.

Интонирањем химне Републике Србије свечано су отворени радничко-спортски сусрети запослених у ЕПС-у. Најпре се присутнима обратио Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника „Електропривреде Србије“, рекавши да су сви учесници уједно и победници на овим играма. Фер и спортско надметање такмичарима је пожелео и Дејан Поповић, председник Савета агенције за енергетику, а сусрете је званично отворио проф. др Александар Гајић, члан Надзорног одбора ЕПС-а.

После четири одигране утакмице у малом фудбалу за сениоре, победници су били играчи екипе за производњу угља, са освојених 10 бодова и највише постигнутих

■ Уручење пехара најбољим координацијама

голова. Друго место припало је дистрибуцији, а на трећем месту нашли су се фудбалери термоенергије. У категорији ветерана најбољи су били дистрибутери, угљари су заузели другу, а термашаи трећу позицију.

Кошаркаши дистрибуције освојили су прво место са пет бодова. Са само бодом мање, на другој позицији, били су кошаркаши из производње угља, а на трећем месту била је екипа из хидроенергије.

У одбојци за мушкарце најбољи су били произвођачи угља. На другом месту табеле су одбојкаши из термоенергије, а на трећем екипа дистрибутера електричне енергије. Најбољу игру у одбојци за жене показале су одбојкашице из дистрибуције, које су иза себе оставиле екипе из производње угља и Пете координације.

У дисциплини надвлачења конопца први су били момци из производње угља. Конопаши из дистрибуције освојили су друго, а екипа из хидроенергије треће место.

У надметањима у стоном тенису за мушкарце најбољи су били такмичари из производње угља. На другом месту су тенисери из дистрибуције електричне енергије, док је треће припало екипи из термоенергије. Најбоље жене у овој дисциплини су биле дистрибутерке, а иза њих на табели су стонотенисерке угљара, док је трећу позицију заузела хидроенергија.

У пикаду, дисциплини резервисаној за жене, најбоље су биле такмичарке из термоенергије, које су победиле даме из угљарског сектора и хидроенергије.

Најбоље резултате у шаху остварили су представници производње угља, иза њих су шахисти из дистрибуције и хидроенергије. Пливачи из производње угља освојили су прво место, за њима су на табели пливачи из термоенергије и дистрибуције. У женској конкуренцији, угљарке су зазеле прву позицију. На другој су биле пливачице из термоенергије и на трећој из Пете координације.

У стрељаштву за мушкарце дистрибутери су били на врху табеле. Други су стрелци из производње угља, а трећи из термоенергије. У овој дисциплини најбоље у женској конкуренцији су даме из дистрибуције. На другом месту су биле термоенергетичарке, а на трећем Пета координација. Прво место у куглању освојили су такмичари из екипе производње угља, други су били термашаи, а трећи дистрибутери електричне енергије. Риболовци из производње угља су заузели прву позицију, други су били дистрибутери, а хидроенергија на трећем месту.

Т. Крупниковић

Фер игра и спортски дух

Доделом пехара и проглашењем најбољих екипа и појединачца игре је затворио Милан Ђорђевић, председник Синдиката радника ЕПС-а, који је овом приликом изразио задовољство што су сви учесници једни другима честитали и тако показали фер игру и спортски дух.

И за коп је потребна љубав

Једном сам рачунао да сам имао око 140 километара транспорта којекаквих багера. У сваком транспорту био сам један од учесника. А на систему нисам практиковао да седим на багеру, углавном сам био око њега, са људима. Било је ту згода и незгода – истиче Мрки

■ Добросав Живковић Мрки

Површински коп Поље „Д“, након 58 година рада са ископаних више од пола милијарде тона угља и одложених милијарду кубика јаловине, полако прилази „пензији“ уз очекивани, природни наставак у Поље „Е“. Људи који су учествовали у стварању недостижне легенде овог копа били су, мора се признати, посебног кова. Један од њих је Мрки, односно Добросав Живковић, пензионер, више знан по надимку, па га тако и представљамо.

Некадашњи главни пословођа Петог БТО система каже да му је од јануара 1976. године, када се запослио, готово 80 одсто радног века прошло у раду на јаловини. Примљен је заједно са пет-шест колега рударских техничара за потребе новог Првог Ц система.

– Тадашња управа је била фактички подељена на два дела – прву, где сам се и јавио по ступању на посао, у самом копу где су били само директор и управник, и другу у баракама у Зеоканама са старешинама смена који су водили коп, њих десетак. Био је један газ, у коме се ретко ко возио, јер сви су ишли пешке. Чесма да се оперу чизме и цокуле и мала кантина, то је била цела прича Поља „Д“ када су се формирали системи – прича

Мрки уз објашњење да су смену тада водили директор Милутин Карић, управник Миле Драгосавац и старешина смене Слободан Мазалица.

– Они су били све и свја, у смени само гледаш одакле ће да наиђу. Чини се не смеш ни да их гледаш, а камоли да им нешто приговорим. То су били изузетно способни људи, поштовани због знања и искуства – истиче Мрки.

Приправнички стаж од годину дана провео је на Трећем БТО систему, који је тада водио чувени Милош Трбојевић. По завршеном приправничком, пребације се као рударски надзорник на Први Ц БТО систем, који је тада и почео да ради. Додуше, уместо одлагача радило се са рудисом и једном кратком траком се кипало. То је било време када се Поље „Д“ убрзано развијало, формирао се систем за системом, а како Мрки уз осмех тврди, то су адекватно пратиле и плате.

– Морао си буквално да учиш од свакога све, и од физичког радника који су тада знали много, и од багериста и тракиста. Тада је тракиста био чика Вишеслав Аврамовић, веома фин човек. Од свих си само купио. Ако не знаш, не сме да те буде срамота да питаш. То су копови, мораш да се снађеш, ништа није идеално ни

на бетону и асфалту, а у глибу до груди сналазиш се како знаш и умеш да обавиш посао. Мука је терала на све – прича наш саговорник.

После 14 година рада на Првом Ц систему, пребацију га на формирање Петог БТО система, чије погонске станице и данас услед величине задија главобољу рударима. Сада их померају платформом, а некада?

– Када се систем монтирао, геометри су нам цртали кривине шина, јер се оне нису могле вући, већ се формирао колосек по коме су се кретале. А када је померање, ангажоване су колеге из Припреме и са Монтаже. То је био веома тежак и сложен посао. Тек после десетак година дошла је платформа. Ко је измислио, све му се позлатило – искрен је Мрки.

После месец дана рада на Косову на коповима „Белаћевац“ и „Добро село“ учествује у транспорту поправљеног „глодара 7“ у коп. Остаје у првој смени неколико година као пословођа на различитим системима до постављања за главног пословођу на Петом систему. Одатле је и отишао у пензију.

– Једном сам рачунао да сам имао око 140 километара транспорта којекаквих багера.

У сваком транспорту био сам један од учесника. А на систему нисам практиковао да седим на багеру, углавном сам био око њега, са људима. Било је ту згода и незгода. А било је таквих ликова, за које би Кустурица добио не једног, већ пет Оскара, да је дошао на месец дана на коп. Каквих је ту догодовштина и доживљаја било! То ти је коп, једна целина, круг. Било је свега, оних који су ме поштовали и оних који нису, јер такав је посао, морате да се посвађате пет пута да бисте нешто истерали, сутрадан се све заборави – сећа се.

На наше питање шта га је водило кроз посао одговара:

– Па нека љубав! Да, и за коп је потребна љубав. Сматрало се да ти је неко поверио одређено место које ти треба да оправдаш, да радом покажеш да су они људи били у праву. Гинули смо за тај систем, иако је некеме са стране то било помало смешно. Али, тада сам тако сматрао, када је проблем, треба да будем буквално свуда на систему – тврди Мрки.

И када је дошао тренутак да је напунио 38 и по година радног стажа, отишао је без жаљења. Што би се рекло – од њега доста.

– Када су ми рекли – па што идеш, ти си био стручњак? Е људи, да ви знате шта је стручњака отишло са Поља „Д“ и радника, па опет ради, без сваког се може.

Д. Весковић

Шешир

Са много несташлука у очима, Добросав Живковић тврди да је његов заштитни знак, поред надимка, на коповима био шешир. И тада је заштитна опрема играла велику улогу, али Мрки је био упоран. Често му се дешавало да га зато директори опомињу, обавезно помињући казне. Уз пуно поштовања, увек је исто одговарао – да раде шта сматрају да треба. И тако, деценијама опстаде шешир на његовој глави, уз ознаку Петог БТО система исписаном коректором. Додуше, није исти, три је променио током скоро четири деценије рада.

/// Фото: М. Цвијетић

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
 [Електропривреда Србије Енергија Колубара] **ЕПС Енергија Колубара** / главни и одговорни уредник Наталија Живковић. -
 2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Службени гласник). - 25 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

